

Consultatieverslag Besluit implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014

1. Inleiding

Dit besluit implementeert, samen met de Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014, de richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking) (hierna: MiFID II).¹ Daarnaast wordt met dit besluit de op MiFID II gebaseerde gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 geïmplementeerd.² Verder wordt, voor zover nodig, met dit besluit uitvoering gegeven aan de op MiFID II gebaseerde gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen³ en verordening nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012 (hierna: MiFIR).⁴

MiFID II en MiFIR reguleren, kort samengevat, het verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten door beleggingsondernemingen, het verlenen van datarapporteringsdiensten en het exploiteren van gereguleerde markten. MiFID II en de verordening vervangen de richtlijn markten voor financiële instrumenten (hierna: MiFID I) uit 2004.⁵ MiFID I heeft voor meer concurrentie gezorgd en daardoor lagere kosten voor het handelen in financiële instrumenten, meer innovatie gebracht en betere bescherming van beleggers. De regels rond transparantie van de handel zijn echter achtergebleven bij de snelle ontwikkelingen van het landschap van handelsplatformen en handelstechnieken. Doordat de handel nu over meer handelsplatformen verspreid is (fragmentatie), is de informatie over koersvorming en liquiditeit van een financieel instrument ook versnipperd over de diverse handelsplatformen. MiFID II en MiFIR breiden daarom de transparantie-eisen uit om zodoende meer transparante Europese financiële markten te bewerkstelligen. Aanvullend worden met MiFID II en MiFIR ook enkele G20-afspraken ingelost, door minder zichtbare en beperkt gereguleerde delen van de markt transparanter te maken en het toezicht daarop te versterken.⁶

Het implementatiebesluit wijzigt verscheidene algemene maatregelen van bestuur, waarbij het grootste deel van het implementatiebesluit ziet op het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo). Verder worden wijzigingen aangebracht in het Besluit gereguleerde markten Wft, het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft, het Besluit prudentiële regels Wft, het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector en het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten.

Een ontwerp van het implementatiebesluit is van 23 maart 2017 tot en met 23 april 2017 ter consultatie voorgelegd via www.internetconsultatie.nl. Naar aanleiding van de consultatie zijn reacties ontvangen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Chartered Alternative Investment Association (CAIA), CFA Society Netherlands (CFA), Dutch fund and asset management association (DUFAS), de heer van Heezik, Euronext, Loyens en Loeff, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), Pensioenfederatie, VBA beleggingsprofessionals (VBA) en de Vereniging van Effectenbezitters (VEB).

---

¹ PbEU 2014, L 173.

² Gedelegeerde richtlijn (EU) 2017/593 van de Commissie van 7 april 2016 tot aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen (PbEU 2017, L 87).

³ Gedelegeerde verordening (EU) 2017/565 van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn (PbEU 2017, L 87).

⁴ PbEU 2014, L 173.

⁵ Richtlijn nr. 2004/39/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van richtlijn 2000/12/EG van het Europees parlement en de Raad en houdende intrekking van richtlijn 93/22/EEG van de Raad (PbEU 2004, L 145).

⁶ De G20 top in Pittsburgh van 24–25 september 2009, zie voor de verklaring: <http://www.oecd.org/g20/summits/pittsburgh/G20-Pittsburgh-Leaders-Declaration.pdf>.

2. Verwerking van de consultatiereacties

Het ministerie van Financiën is degenen die een reactie hebben gegeven op het geconsulteerde ontwerpbesluit en de bijbehorende ontwerp nota van toelichting erkentelijk voor hun bijdragen en zal daar in dit verslag op hoofdlijnen op ingaan. De meeste consultatiereacties betroffen de provisieregels, het productontwikkelingsproces, de vakbekwaamheidseisen en de eisen die aan het leidinggevend orgaan worden gesteld.

Wat betreft de provisieregels is ten eerste in het ontwerpbesluit verduidelijkt dat indien wordt voldaan aan artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 onderzoek op beleggingsgebied niet kwalificeert als provisie. De provisieregels zijn dan niet van toepassing. Verder is opgemerkt dat de provisieregels niet van toepassing dienen te zijn op in aanmerking komende tegenpartijen. Artikel 30, eerste lid, van MiFID II bepaalt namelijk dat een beleggingsonderneming die orders uitvoert, ontvangt of doorgeeft voor in aanmerking komende tegenpartijen niet hoeft te voldoen aan de provisieregels. Derhalve is de "in aanmerking komende tegenpartij" in artikel 168aa geschrapt, zodat de provisieregels alleen van toepassing zijn op dienstverlening aan professionele beleggers. Tot slot is naar aanleiding van enkele opmerkingen in artikel 168aa, zesde lid, verduidelijkt dat een beleggingsonderneming alleen onder de voorwaarden zoals opgenomen in het vijfde lid provisie mag verschaffen aan een derde in het kader van het verlenen van beleggingsdiensten of daarmee verband houdende nevendiensten aan een professionele belegger.

In het kader van het productontwikkelingsproces hebben de consultatiereacties tot één wijziging geleid. In het ontwerpbesluit is verduidelijkt dat de regels omtrent het productontwikkelingsproces (artikel 16, derde lid, van MiFID II) niet van toepassing zijn op een in Nederland gelegen bijkantoor van een beleggingsonderneming met zetel in een andere lidstaat. Wel is hierbij opgemerkt dat het bijkantoor zich op grond van artikel 4:90 Wft bij het verlenen van beleggingsdiensten op eerlijke, billijke en professionele wijze dient in te zetten voor de belangen van haar cliënten.

Wat de vakbekwaamheidseisen betreft, is uitgelegd dat de regels zullen worden opgenomen in een ministeriële regeling, omdat de regels zullen worden gebaseerd op richtsnoeren van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) op het gebied van vakbekwaamheid. Wijzigingen in die richtsnoeren kunnen daarmee snel worden doorgevoerd op nationaal niveau. Verder is naar aanleiding van de consultatiereacties in artikel 29b BGfo een delegatiegrondslag opgenomen, zodat bij ministeriële regeling niet alleen nadere invulling kan worden gegeven aan de vakbekwaamheidseisen voor medewerkers, maar ook aan de overige (organisatorische) eisen en verplichtingen uit de richtsnoeren van ESMA.

Wat betreft het leidinggevend orgaan van beleggingsondernemingen en marktexploitanten werd gevraagd of het vereiste benoemingscomité op groepsniveau kan worden ingesteld, in plaats van op het niveau van de onderneming die de vergunning heeft. Dit is relevant voor ondernemingen die deel uitmaken van een groep, maar waarbij de moeder niet zelf over een vergunning als beleggingsonderneming of marktexploitant beschikt. In dit kader is verduidelijkt dat de enige inhoudelijke eis die MiFID II aan een benoemingscomité stelt, ziet op de samenstelling en niet op het niveau binnen de groep.

3. Overige

De overige opmerkingen uit de consultatiereacties hebben niet tot wijziging van het ontwerpbesluit dan wel de nota van toelichting geleid.

4. Vervolg

Het ontwerpbesluit zal na instemming door de Ministerraad ter advisering aan de Afdeling advisering van de Raad van State worden voorgelegd. De beoogde datum van inwerkingtreding is 3 januari 2018. Daar dit verslag is opgesteld en openbaar gemaakt op een moment dat het wetgevingsproces nog niet is afgerond, kan hetgeen in dit verslag is opgenomen over de inhoud van het ontwerpbesluit en de nota van toelichting afwijken van hetgeen wordt opgenomen in het implementatiebesluit zoals dat t.z.t. wordt gepubliceerd in het Staatsblad.